

חלקוה של התלמיד/ה ודגשים לעבודת הגמר

מטרת עבודת הגמר בבית הספר היא לאפשר לתלמיד/ה להתנסות בתכנון וביצוע מחקר אוכלוסייתי תוך שימוש בידע ויישום של כלים שרכש/ה במסגרת לימודיו/ה בבית הספר לבריאות הציבור, ולפי הצורך העשרה של הידע מעבר למה שנקבע בקורסי החובה, וזאת תוך תיאום והדרכה של המנחה.

ככלל, המחקר המוצע צריך להיות מחקר חדש שהעבודה עליו לא בוצעה טרם הגשת הצעת המחקר. העבודה על עבודת הגמר, צריכה להתבצע בזמן הלימודים לתואר השני בביה"ס לבריאות הציבור. במקרה בו הסטודנט אמור להשתלב בחלק מתוך מחקר גדול אותו מוביל המנחה, הסטודנט יגיש הצעה חדשה המתייחסת לחלק שלו בלבד.

עבודות גמר לתואר שני עשויות לכלול מטלות שאינן ניתנות לביצוע עצמאי על ידי התלמיד (לדוגמא: טיפול רפואי בחולים במסגרת ניסוי קליני), אולם חלקו של התלמיד חייב לכלול:

1. הצגת שאלת מחקר (יכולה להיגזר מרעיון מקורי של התלמיד או מנושאים שיוצעו על ידי המנחה).
2. ביצוע סקירת ספרות עדכנית המכוונת לשאלת המחקר.
3. תכנון המחקר תחת הדרכת המנחה:
 - ניסוח מטרות המחקר.
 - ניסוח השערות המחקר.
 - קביעת סוג המחקר שיבוצע כדי לענות על מטרות המחקר (לדוגמא: מחקר מקרה-ביקורת, מחקר עוקבה, ניסוי קליני מבוקר).
 - הגדרת קבוצת המחקר (כולל קריטריונים להכללה ולאי הכללה).
 - קביעת שיטות איסוף הנתונים וכלי המחקר (שאלון, מבחן מעבדתי, מדידות אחרות וכדומה).
 - הגדרה אופרטיבית של המשתנים הבלתי תלויים והתלויים.
 - תיאור שיטות עיבוד הנתונים והניתוחים הסטטיסטיים המתוכננים לבדיקת השערות המחקר.
 - תיאור מסגרת ושיטת הדגימה וחישוב גודל המדגם הנדרש כדי לענות על מטרות המחקר.
 - התייחסות לתוקף המחקר, כולל דיון בהטיות אפשריות ובדרכים להפחיתן.
1. הכנת השאלונים הנלווים של המחקר ובמידת הצורך תיקופם*.
2. ביצוע או תיאום איסוף הנתונים*.
3. ביצוע או השתתפות בראיונם של המשתתפים במחקר, ביצוע או השתתפות בביצוע מדידות המחקר*.
4. טיפול שוטף בנתונים, עיבוד נתונים וביצוע ניתוחים סטטיסטיים.
5. כתיבת עבודת הגמר.

תיאור חלקו של התלמיד יותאם וישקף את מה שעומד התלמיד לבצע בפועל בעבודה המתוכננת.

* תאושרנה גם עבודות גמר המתבססות על מאגרי נתונים קיימים. במקרה זה יושם דגש על תפקיד התלמיד בפעולות כגון: תיקוף נתונים, בקרת איכות הנתונים, ניהול קבצים, טיפול מתאים במגבלות האפשריות של מאגר הנתונים ועיבוד סטטיסטי מתקדם.

אם התלמיד/ה החליט/ה לעבור למסלול לימודים אחר, עבודת הגמר צריכה לשקף את המסלול החדש, תוך תיאום עם ראש המסלול החדש אליו עבר/ה התלמיד/ה. כלומר, גם אם אושרה הצעת המחקר, יש לשנותה כך שתתאים למסלול החדש, ולקבל את אישור הוועדה על השינויים.

בכל מקרה בו נדרש שינוי מהותי בתוכנית המחקר שאושרה (לדוגמה: שינוי במטרות המחקר, שינויים בגודל המדגם, שינויים באוכלוסיית המחקר, שינויים בשיטת ביצוע המחקר וכדומה) יפנה התלמיד לוועדה בבקשה לאישור השינוי הדרוש בתוכנית המחקר לפני ביצוע השינוי. לצורך בחינת הוועדה, על התלמיד/ה והמנחה/ים להגיש מכתב הסבר, הצעה מתוקנת הכוללת את השינויים המבוקשים מודגשים בצבע בגוף ההצעה והצעה מתוקנת ללא הדגשות.